

Paikallinen sopimus työsuojelun
yhteistoiminnasta
Pelkosenniemen kunnassa 2026–2029

Sisällys

1 § Sopijaosapuolet	2
2 § Soveltamisala	2
3 § Työsuojelun yhteistoiminnan tarkoitus	2
4 § Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat	2
5 § Työsuojelun yhteistoiminta-asioiden käsittely	3
6 § Työsuojeluvaalit	3
7 § Työsuojelun yhteistoimintaorganisaatio	4
8 § Työsuojelutoimikunnan tehtävät	4
9 § Työsuojelupäällikkö	4
10 § Työsuojeluvaltuutetun tehtävät, asema ja oikeudet	5
1. Työsuojeluvaltuutetun tehtävät	5
2. Työsuojeluvaltuutetun kirjaamisvelvoite työsuojelutehtäviin käytetystä ajasta	6
3. Työsuojeluvaravaltuutetun tehtävä ja rooli	6
4. Työsuojeluvaltuutetun tiedonsaanti ja koulutus	6
5. Työsuojeluvaltuutetun ajankäyttö ja ansionmenetyksen korvaaminen	6
6. Työsuojeluvaltuutetun korvaus	7
7. Työsuojeluvaltuutetun toimitilat ja materiaali	8
11 § Sopimuksen voimassaolo	8

Paikallinen sopimus työsuojelun yhteistoiminnasta Pelkosenniemen kunnassa

1.1.2026–31.12.2029

1 § Sopijaosapuolet

Pelkosenniemen kunta ja pääsopijajärjestöt Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO (jatkossa JUKO), Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL (jatkossa JHL) ja Ammattiliitto Jyty (jatkossa JYTY).

2 § Soveltamisala

Sopimus koskee kaikkia Pelkosenniemen kunnan palveluksessa olevia viranhaltijoita ja työntekijöitä.

3 § Työsuojelun yhteistoiminnan tarkoitus

Työsuojelun yhteistoiminta on työnantajan ja henkilöstön vuorovaikutteista yhteistoimintaa, jonka tarkoituksena on mahdollistaa työntekijöiden osallistuminen ja vaikuttaminen työpaikan terveellisyyttä ja turvallisuutta koskevien asioiden käsittelyyn.

Työsuojelun yhteistoiminnassa huomioidaan laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (449/2007), työterveyshuoltolain (1383/2001) 8 ja 12 § sekä sairausvakuutuslain (1224/2004) 13 luvun 4 §:n 2 momentti.

4 § Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat

Työnantajan ja työntekijöiden kesken välittömässä tai edustuksellisessa yhteistoiminnassa käsiteltävistä asioista säädetään työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006), jäljempänä valvontalaki, valvontalain 26 §:ssä seuraavasti:

Työnantajan ja työntekijöiden välisessä yhteistoiminnassa käsitellään sen lisäksi, mitä muualla säädetään, työn ja työpaikan olosuhteet huomioon ottaen muun ohella:

- 1) työntekijän turvallisuuteen ja terveyteen välittömästi vaikuttavat asiat ja niitä koskevat muutokset;
- 2) periaatteet ja tapa, joiden mukaan työpaikan vaarat ja haitat selvitetään sekä edellä tarkoitettussa selvityksessä ja työterveyshuollon tekemässä työpaikkaselvityksessä esille tulleet työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen yleisesti vaikuttavat seikat;
- 3) työkykyä ylläpitävään toimintaan liittyvät ja muut työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttavat kehittämistavoitteet ja -ohjelmat;
- 4) työntekijöiden turvallisuuteen, terveyteen ja työkykyyn vaikuttavat työn järjestelyyn ja mitoittamiseen sekä niiden olennaisiin muutoksiin liittyvät asiat;
- 5) työsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvassa laissa tarkoitetun työntekijöille annettavan opetuksen, ohjauksen ja perehdyttämisen tarve ja järjestelyt;

6) työhön, työympäristöön ja työyhteisön tilaan liittyvät, työn turvallisuutta ja terveellisuutta kuvaavat tilasto- ja muut seurantatiedot.

7) edellä 1–6 kohdassa tarkoitettujen asioiden toteutumisen ja vaikutusten seuranta.

Edellä 1–7 kohdassa tarkoitettuja asioita on käsiteltävä niiden valmistelu- ja toteuttamisaikataulu huomioon ottaen yhteistoiminnan tavoitteiden kannalta riittävän ajoissa.

Toteutetun työn vaarojen selvittämisen ja arvioinnin perusteella tai muutoin paikallisesti tarpeelliseksi havaittuina voivat työsuojelun yhteistoiminnassa käsiteltäviä asioita olla myös esimerkiksi työhyvinvoinnin edistäminen, henkilöstön ikääntymisen vaikutukset, työsuojelua koskevan tiedotuksen ja ensiavun järjestäminen, päihdeongelmien ennaltaehkäisyä ja päihteiden väärinkäyttöä koskevat menettelytavat ja hoitoonohjauksen mallit sekä aktiivisen tuen ja puuttumisen ja kuntoutukseen ohjaamisen menettelyt.

Käsiteltäessä työturvallisuuslain (738/2002) 5 §:n tarkoittamaan työntekijän tai muun henkilön kodissa tehtävään työhön liittyviä työsuojelun yhteistoiminta-asioita ja niiden toteutusta otetaan huomioon siihen liittyvät erityispiirteet

5 § Työsuojelun yhteistoiminta-asioden käsittely

Välitön yhteistoiminta

Työsuojelun yhteistoiminta-asioita käsitellään välittömänä yhteistoimintana työnantajan tai tämän edustajana toimivan esihenkilön ja työntekijän kesken, jolloin työntekijää edustavalla työsuojeluvaltuutetulla on oikeus osallistua asian käsittelyyn tämän pyynnöstä tai tarvittaessa muutoinkin.

Edustuksellinen yhteistoiminta

Laajakantoiset ja työpaikkaa yleisesti koskevat 4 §:ssä mainitut työsuojelun yhteistoiminta-asiat käsitellään edustuksellisena yhteistoimintana työsuojelutoimikunnassa.

6 § Työsuojeluvaalit

Kunta-alalla työsuojeluvaaleista on valtakunnallinen ohjeistus. Vaali toteutetaan Työturvallisuuskeskuksen asianomaisen toimialaryhmän erillisen vaaliohjeen mukaisesti. Työsuojeluvaltuutettu ja 1–2 varavaltuutettua valitaan vaalilla neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

7 § Työsuojelun yhteistoimintaorganisaatio

Työsuojelun toimintaorganisaatio toimii Pelkosenniemen kunnan kaikkia työntekijöitä ja työpaikkoja yhteistoimintaeliminä.

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön toimikausi on neljä vuotta. Tämän sopimuksen kausi on 1.1.2026 – 31.12.2029.

Pelkosenniemen kunnassa työsuojeluorganisaation muodostavat työnantajaedustajien lisäksi työsuojeluvaltuutettu. Työsuojelutoimikunnan kokoonpanosta säädetään laissa työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 20.1.2006/44 (39 §).

Työsuojelutoimikuntaan kuuluvat työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettu ja kunnanhallituksen nimeämät työnantajan edustajat. Paikallisesti on sovittu, että Pelkosenniemen kunnassa on vain työsuojeluvaltuutettu. Työskentelypaikka- tai yksikkökohtaista työsuojeluyhdyshenkilöitä ei nimetä.

Työsuojelutoimikunnan jäsenellä on oikeus tehdä esityksiä työsuojelutoimikunnassa käsiteltäviksi asioiksi ja muutoinkin yhteistoiminnan kehittämiseksi sekä saada esityksistään perusteltu palaute.

Työsuojelutoimikunta kokoontuu niin usein kuin sille valvontalaissa ja tässä sopimuksessa asetetut tehtävät edellyttävät. Kokous on kutsuttava koolle kohtuullisessa ajassa käsiteltävien asioiden esilletulon jälkeen. Paikallisesti sovitaan työsuojelun yhteistoiminta-asioiden käsittelyn menettelytavoista kuten kokousten vähimmäislukumäärästä, koollekutsumisesta ja yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa. Pelkosenniemen kunnassa työsuojelutoimikunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Työsuojelutoimikunnan kutsuu koolle työsuojelupäällikkö.

Työsuojelutoimikunnan kokouksiin voidaan kutsua tarvittaessa eri alan asiantuntijoita.

8 § Työsuojelutoimikunnan tehtävät

Työsuojelutoimikunnan tehtävänä on järjestelmällisesti kehittää ja seurata työsuojelun vaikuttavuutta. Työsuojelutoimikunta asettaa toiminnalleen tavoitteet vuosittain.

9 § Työsuojelupäällikkö

Työnantajaa edustaa työsuojeluasioissa työnantajan nimeämä työsuojelupäällikkö.

Työsuojelupäällikön erityisenä tehtävänä on työnantajan ja esihenkilöiden avustaminen ja tukeminen niissä tehtävissä, jotka liittyvät työsuojelun asiantuntemuksen hankintaan ja yhteistyöhön työntekijöiden ja työsuojeluviranomaisten kanssa.

10 § Työsuojeluvaltuutetun tehtävät, asema ja oikeudet

Työsuojeluvaltuutettu edustaa koko henkilöstöä.

1. Työsuojeluvaltuutetun tehtävät

Työsuojeluvaltuutetun tehtävät määräytyvät valvontalain 31 §:n mukaisesti.

Työsuojeluvaltuutetun oikeudesta keskeyttää vaarallinen työ säädetään valvontalain 36 §:ssä.

Työsuojeluvaltuutetun irtisanomissuojasta ja työsuojeluvaltuutetun korvauksesta on määrittely KVTES:n IX luvussa.

Työsuojeluvaltuutettu edustaa organisaation henkilöstöä käsiteltäessä valvontalain 26 §:ssä ja tämän paikallisen sopimuksen 4 §:ssä tarkoitettuja asioita yhteistoiminnassa työnantajan kanssa ja suhteessa työsuojeluviranomaisiin.

Työsuojeluvaltuutettu edustaa organisaation henkilöstöä työsuojeluyhteistoiminnassa ja neuvottelee työnantajan edustajien kanssa terveyteen ja turvallisuuteen sekä työhyvinvointiin vaikuttavista asioista ja muutoksista sekä periaatteista ja tavoista vaarojen selvittämiseen ja arviointiin liittyen.

Lisäksi työsuojeluvaltuutetun kanssa tulee työnantajan käsitellä em. selvityksessä ja työpaikkaselvityksessä esille tulleet terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavat seikat.

Työsuojeluvaltuutetut osallistuvat yhdessä työsuojelupäällikön kanssa Pelkosenniemen kunnan työsuojelun toimintaohjelman ja muiden tarvittavien suunnitelmien tekemiseen.

Työsuojeluvaltuutettu osallistuu myös terveyteen, turvallisuuteen, työkykyyn ja työssä jatkamiseen liittyvien kehittämistavoitteiden ja -ohjelmien valmisteluun sekä töiden järjestelyyn ja mitoittamiseen liittyvien asioiden käsittelyyn.

Työsuojeluvaltuutetun tulee osallistua myös opetuksen, ohjauksen ja perehdyttämisen tarpeiden määrittelyyn koskien terveyttä ja turvallisuutta ja saada tilasto- ja muuta seurantatietoa koskien töiden terveellisyyttä ja turvallisuutta, työympäristöjä ja työyhteisöjen tilaa.

Työsuojeluvaltuutettu on myös arvioimassa kaikkien edellä mainittujen työsuojeluasioiden toteutumista työpaikoilla ja vaikutusten seurantaan sekä kehittämässä työsuojelullisten riskien hallintaa. Työsuojeluvaltuutettu tekee yhteistyötä Pelkosenniemen kunnan turvallisuuspäällikön ja muun turvallisuusorganisaation kanssa.

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 20.1.2006/44 36 § antaa työsuojeluvaltuutetulle oikeuden keskeyttää vaarallisen työn, jos työstä aiheutuu välitöntä ja vakavaa vaaraa työntekijän hengelle tai terveydelle, työsuojeluvaltuutetulla on oikeus tässä pykälässä säädetyn rajoituksen keskeyttää työ edustamiensa työntekijöiden osalta.

Työsuojeluvaltuutetun tulee oma-aloitteisesti perehtyä toimialueensa työympäristöihin, työyhteisöihin, terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttaviin tekijöihin sekä työsuojelusäännöksiin. Työsuojeluvaltuutetun tehtävänä on myös kiinnittää henkilöstön huomiota työn terveellisyyttä ja turvallisuutta edistäviin seikkoihin. Työsuojeluvaltuutettu osallistuu työterveyshuollon tekemisiin työpaikkaselvityksiin, asiantuntijoiden tekemisiin

työsuojelua koskeviin tutkimuksiin, työsuojeluviranomaisen tekemiin tarkastuksiin sekä työympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä työyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastuksiin.

Työsuojeluasioiden tulee olla osa työpaikkojen arkipäivää, esihenkilötyötä ja henkilöstön johtamista. Työsuojeluvaltuutetun tehtävissä korostuu asiantuntijarooli edustettavana olevan henkilöstön työsuojelu-, työhyvinvointi- ja työturvallisuuskysymyksissä. Varsinaiset konkreettiset toimenpiteet toteutetaan organisaatiossa johto- ja esihenkilövastuun puitteissa.

2. Työsuojeluvaltuutetun kirjaamisvelvoite työsuojelutehtäviin käytetystä ajasta

Työsuojeluvaltuutettu pitää kirjaa suoritetuista toimenpiteistä työsuojelutoimikunnassa sovitulla tavalla. Raportointi esitetään nähtäväksi työsuojelupäällikölle vuosittain lomakkeen avulla (liite 1). Raportoinnissa ei saa käydä ilmi sellaisia yksittäisiä tietoja, joista yksittäinen työntekijä on mahdollista tunnistaa.

3. Työsuojeluvaravaltuutetun tehtävä ja rooli

Varavaltuutetun tehtävä alkaa, kun varsinainen työsuojeluvaltuutettu on estynyt hoitamasta tehtäviään pysyvän tai tilapäisen esteen vuoksi.

Työsuojeluvaltuutetun tulee ilmoittaa esteestään työsuojelupäällikölle ja varavaltuutetulle.

4. Työsuojeluvaltuutetun tiedonsaanti ja koulutus

Työsuojeluvaltuutetulla on valvontalain 32 §:n mukainen oikeus tiedon saantiin.

Työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutetun on oikeus saada koulutusta työsuojeluasioiden hoitamista varten.

Työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutetun koulutustarpeen käsittelyssä ja koulutuksen toteuttamisessa noudatetaan valvontalain 33 §:n lisäksi työ- ja virkaehtosopimusta ammattiyhdistyskoulutuksesta kunta- ja hyvinvointialalla.

5. Työsuojeluvaltuutetun ajankäyttö ja ansionmenetyksen korvaaminen

Kunta- ja hyvinvointialan työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöä ja ansionmenetyksen korvaamista koskevan työ- ja virkaehtosopimuksen (ajankäyttösopimus) 3 §:n 1 momentin mukaan työsuojeluvaltuutetun tehtävän hoitamiseen tarvittava aika muodostuu säännöllisestä kiinteästä vapautuksesta sekä erityistarpeeseen perustuvasta määräaikaaisesta vapautuksesta. (Yleiskirje 12/2025 liite 2)

Erityistarpeita voivat olla muutokset kuntien ja hyvinvointialueiden organisaatio- tai palvelurakenteissa, ennakoimattomat poikkeusolot tai muun laajan kehittämishankkeen valmistelu ja toteutus.

Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus käyttää työaikaansa työsuojeluvaltuutetun tehtäviin valvontalain 34 §:n mukaan. Vapautus on vähintään neljä tuntia kunkin neljän perättäisen kalenteriviikon pituisen ajanjakson aikana.

Työnantajan tulee antaa kokonaistyöajassa olevalle työsuojeluvaltuutetulle, tai mikäli hän on estynyt, varavaltuutetulle, vapautusta työstään em. tuntimäärän mukaisesti, siten että hän pääsääntöisesti voi oman säännöllisen työaikansa puitteissa hoitaa sekä työtehtävät että hänelle valtuutettuna kuuluvat työaikana hoidettavat välittömät yhteistyötehtävät.

Opettajana toimivan työsuojeluvaltuutetun tehtäviin kohdennettava työaika suunnitellaan ja kirjataan vuosityöajassa sääntelemättömiin tehtäviin (vastuutehtävät).

Työsuojeluvaltuutetun tehtävistä ei saa koitua haittaa ansiotason kehitykselle ja työnantajan on turvattava työsuojeluvaltuutettuna toimivalle varsinaisen työnsä ammattitaidon ylläpitäminen vastaavalla tavalla kuin muun henkilöstön kohdalla tapahtuu.

Työsuojeluvaltuutetun ajankäytön palkka määräytyy samasta tasosta mikä työsuojeluvaltuutetulla on varsinaisessa työssään.

Työsuojeluvaltuutetun palvelussuhteen ehdoissa noudatetaan niitä sopimusmääräyksiä, joita häneen sovelletaan varsinaisessa tehtävässään.

Työajan tuntimäärät tarkistetaan vuosittain 1.1. henkilöstömäärän mukaan tulevalle vuodelle käyttäen kerrointa 0,12–0,22. Kertoimesta sovittaessa otetaan huomioon paikalliset olosuhdetekijät ja yhteistä työpaikkaa koskevat määräykset.

Henkilöstömäärä tarkistetaan seuraavan kerran 1.1.2026.

Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus käyttää liitteessä 2 mainittu työaika työsuojeluvaltuutetun tehtäviin.

Työsuojeluvaltuutetun työajan ulkopuolella suorittamista välittömistä tehtävistä maksetaan 1.1.2026 lukien korvaus, joka vastaa hänen säännöllistä työajan palkkaansa. Esim. jos työsuojeluvaltuutettu toimii työsuojelutoimikunnan puheenjohtajana tai sihteerinä, hänelle maksetaan kokouksen valmisteluun käytetyltä ajalta normaalia palkkaa vastaava korvaus.

6. Työsuojeluvaltuutetun korvaus

Varsinaiselle työsuojeluvaltuutetulle maksetaan korvauksena 1.10.2025 alkaen 103 euroa. Työsuojeluvaltuutetun korvaukseen ei noudateta palkkausluvun määräyksiä osa-aikaisen palkasta. (Yleiskirje 12/2025)

Korvaus maksetaan myös varavaltuutetulle yli kuukauden kestävästä sijaistamisen jälkeen.

7. Työsuojeluvaltuutetun toimitilat ja materiaali

Työsuojeluvaltuutetun käyttöön annetaan tarvittava toimitila ja lukittava asiakirjojen säilytyspaikka.

Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus käyttää työpaikalla yleisesti käytössä olevia tavanomaisia toimisto- ja viestintävälineitä työsuojeluvaltuutetun tehtävän edellyttämässä laajuudessa siten kuin niistä paikallisesti sovitaan.

Työnantaja hankkii työsuojeluvaltuutetun ja työsuojelutoimikunnan käyttöön tarpeelliset lait, asetukset ja muut työsuojelumääräykset tarvittaessa.

11 § Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.2026 lukien ja sen irtisanomisaika on kolme (3) kuukautta.

Pelkosenniemiellä 20.1.2026

Sirpa Koskenlaine
henkilöstöjohtaja

Kari Räisänen
pääluottamusedustaja JHL

Janne Juuso
pääluottamusedustaja JUKO

Katja Everkijeff
Pääluottamusedustaja Tehy

Sirkku Pulska
pääluottamusedustaja Super

Paikallinen sopimus työsuojelun yhteistoiminnasta Pelkosenniemen kunnassa 1.1.2026 - 31.12.2029 on käsitelty ja hyväksytty yhtymähallituksen kokouksessa x.x.2026